

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách ako základný právny rámec pre sektor elektronických komunikácií nadobudol účinnosť 1. februára 2022 (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“).

Základným cieľom zákona o elektronických komunikáciách bola transpozícia revidovaného regulačného rámca elektronických komunikácií Európskej únie, t. j. Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa ustanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 321, 17. 12. 2018) v platnom znení), do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zákon o elektronických komunikáciách zároveň obsahuje aj transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ z 15. mája 2014 o opatreniach na zníženie nákladov na zavedenie vysokorychlostných elektronických komunikačných sietí (Ú. v. EÚ L 155, 23.5.2014). Citovaná smernica je však zrušená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1309 z 29. apríla 2024 o opatreniach na zníženie nákladov na zavádzanie gigabitových elektronických komunikačných sietí, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/2120 a zrušuje smernica 2014/61/EÚ (akt o gigabitovej infraštruktúre) (Ú. v. EÚ L, 2024/1309, 8.5.2024) (ďalej len „akt o gigabitovej infraštruktúre“). Na túto skutočnosť je potrebné reagovať aj legislatívnymi zmenami a úpravou zákona o elektronických komunikáciách tak, aby v praxi nedochádzalo k pochybnostiam, ktorá legislatívna norma sa má uplatniť a ako.

Akt o gigabitovej infraštruktúre vo svojej podstate preberá a novelizuje ustanovenia zrušenej smernice 2014/61/EÚ, pričom jeho cieľom je dôslednejšie prispieť k zníženiu nákladov pri budovaní vysokokapacitných elektronických komunikačných sietí.

Predkladaný návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov zároveň obsahuje spresnenia niektorých ustanovení zákona, ako aj úpravy legislatívno – technickej povahy.

Návrh zákona ako celok nemá žiadny vplyv na rozpočet verejnej správy.

Návrh zákona má negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, tak ako je uvedené v analýze vplyvov.

Návrh zákona nemá sociálne vplyvy, vplyvy na služby verejnej správy pre občana ani na informatizáciu spoločnosti a životné prostredie. Návrh zákona nemá vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona nebude predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a zákonmi, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1

Navrhované ustanovenie vypúšťa definície, ktoré sú duplicitné k nanovo upraveným definíciám v akte o gigabitovej infraštruktúre.

K bodom 2 až 4

Návrh zákona prepája pojmy zákona o elektronických komunikáciách s definíciami aktu o gigabitovej infraštruktúre.

K bodu 5

Ustanovenie zosúladzuje znenie § 4 ods. 2 písmena i) so znením § 28 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vydanie súhlasu Ministerstva dopravy Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo dopravy“) na prevádzku podľa § 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. sa vzťahuje len na tie telekomunikačné zariadenia verejných a neverejných sietí, ktorých prevádzkovatelia sú povinní vykonávať objektivizáciu expozície obyvateľstva elektromagnetickému poľu od zdroja podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 534/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického žiarenia a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému žiareniu v životnom prostredí.

K bodom 6 až 8 a 10

Ustanovenia dopĺňajú kompetencie Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) v súlade s aktom o gigabitovej infraštruktúre tak, aby bolo zrejmé ktorý orgán v Slovenskej republike vykonáva príslušné kompetencie vyplývajúce z tohto nariadenia EÚ.

K bodu 9

Zákonom č. 366/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 1. januára 2025 prešli kompetencie úradu v oblasti bezpečnosti elektronických komunikačných sietí a služieb na Národný bezpečnostný úrad. V tejto súvislosti sa upravuje aj všeobecné ustanovenie § 4 o kompetenciách úradu.

K bodu 11

Legislatívno-technická úprava vnútorného odkazu po zmenách v § 122.

K bodu 12

Uvedená úprava ustanovenia § 5 ods. 3 analogicky ako pri existujúcom ustanovení odseku 5 dopĺňa možnosť spolupráce úradu, po zmene aj v oblasti bezpečnosti a integrity verejných sietí a služieb.

K bodu 13

Ustanovenie dopĺňa právo úradu ex offi vymazať podnik z evidencie, ak tento nevykazuje žiadnu činnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že dotknutý podnik aj reálne poskytuje verejné elektronické komunikačné siete a verejné elektronické komunikačné služby.

K bodu 14

Legislatívno-technická úprava vnútorného odkazu.

K bodu 15

Návrh upravuje právo úradu žiadať informácie od povinných subjektov podľa aktu o gigabitovej infraštruktúre s cieľom vykonať analýzu, na základe ktorej môže následne úrad určiť druhy fyzickej infraštruktúry, sprístupňovanie informácií o ktorých prostredníctvom jednotného informačného miesta by bolo neprimerané.

K bodu 16

Legislatívno- technická úprava vnútorného odkazu.

K bodu 17

Z dôvodu odstránenia pochybností pri výklade dopĺňa sa možnosť kedykoľvek stiahnuť navrhované opatrenie aj pri národných konzultáciách.

K bodu 18

Upravuje sa možnosť úradu využiť procesný postup verejných konzultácií pri diskusiách s odbornou verejnosťou aj pri otázkach týkajúcich zverejňovania informácií o fyzickej infraštruktúre a o jej vhodnosti, či ju vôbec v jednotnom informačnom mieste uviesť. Zároveň s existujúcou fyzickou infraštruktúrou úzko súvisia aj stavebné práce a možnosť definovať také stavebné práce, ktoré sú s obmedzeným rozsahom najmä z hľadiska hodnoty, veľkosti a trvania nevhodné na zverejňovanie a koordináciu. Navrhuje sa preto v jednom procese analyzovať tak fyzickú infraštruktúru, ako aj stavebné práce a následne na základe výsledkov určiť možné výnimky v súlade s aktom o gigabitovej infraštruktúre.

K bodu 19

Navrhuje sa spresniť ustanovenie, aby bolo zrejmé, že sa uplatňuje aj vo vzťahu k pridruženým prostriedkom, vo vzťahu ku ktorým vzniklo oprávnenie podľa § 21 ods. 1.

K bodu 20

Ustanovenie sa dopĺňa tak, aby sa netýkalo len projektu stavby, ale všetkých druhov projektovej dokumentácie v zmysle Stavebného zákona. Zároveň navrhujeme zaviesť osobitnú povinnosť stavebníka alebo projektanta zabezpečiť si vyjadrenie dotknutého podniku o existencii trás podzemných vedení alebo nadzemných vedení, rádiových trás v mieste stavby a o možnosti rušenia rádiového prenosu, ako aj iné potrebné údaje na účely vypracovania projektovej dokumentácie.

K bodom 21, 23 a 25

Upresnenie ustanovení tak, aby nedochádzalo k interpretačným problémom v praxi.

K bodom 22, 24, 26 až 28

Navrhované ustanovenia v súlade s aktom o gigabitovej infraštruktúre upravujú povinnosť poskytnúť jednotnému informačnému miestu spolu so základnými informáciami aj informáciu o úrovni obsadenosti fyzickej infraštruktúry, aby bol účinne využitý potenciál jednotného informačného miesta.

Sprístupnené informácie môžu byť obmedzené z dôvodu zachovania bezpečnosti a integrity siete, najmä v rámci kritickej infraštruktúry, národnej bezpečnosti alebo obrany štátu. Príslušné orgány preto môžu určiť, ktoré prvky fyzickej infraštruktúry v rámci kritickej infraštruktúry nemusia byť uvedené v jednotnom informačnom mieste. To platí aj pre stavebné práce, na ktoré sa nevzťahuje povinnosť koordinácie stavebných prác podľa aktu o gigabitovej infraštruktúre.

Zároveň jednotlivé navrhované ustanovenia upravujú základné náležitosti žiadosti, či už sa jedná o záujem o prieskum konkrétnych prvkov fyzickej infraštruktúry na mieste, alebo o prístup k infraštruktúre alebo o koordináciu stavebných prác.

Rovnako ako doteraz sa zachovávajú v platnosti ustanovenia týkajúce sa praktickej aplikácie nástrojov na znižovanie nákladov na zavádzanie vysokokapacitných sietí.

K bodu 29

Navrhovaným vypustením sa odstraňuje duplicita s ustanovením § 15 ods. 1 tretej vety, ktorá upravuje poskytnutie informácií na účely vykonania geografického prieskumu na základe žiadosti.

K bodom 30 a 31

Predmetné zákonné ustanovenie nie je potrebné, nakoľko podrobnosti týkajúce sa poskytovania informácií podniku na účely vykonania geografického prieskumu úradom, sú stanovené v žiadosti úradu podľa § 15 ods. 1.

K bodu 32

Návrh precizuje ustanovenie o obsahu individuálneho povolenia, aby už nevznikali pochybnosti, že v rámci Slovenskej republiky právo prideliť kód núdzového vysielateľa rádiového zariadenia núdzového lokalizačného majáku má úrad. Konkrétne ide o rádiové zariadenia umiestnené na palubách lodí alebo určené na osobné použitie (EPIRB a PLB) pracujúce v rámci medzinárodného konzorcia záchranných služieb COSPASS-SARSAT.

K bodu 33

Doplnenie žiadosti o vydanie individuálneho povolenia na používanie frekvencií vyplynulo z aplikačnej praxe vzhľadom na skutočnosť, že námorný register je neverejný register.

K bodom 34 až 36

Upresnenie ustanovení na základe aplikačnej praxe.

K bodu 37

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s úpravou ustanovení o znižovaní nákladov na budovanie vysokokapacitných sietí a s ňou súvisiaca úprava vnútorného odkazu.

K bodom 38 a 41

Legislatívno-technická úprava vnútorného odkazu.

K bodu 39

Upresnenie ustanovenia na základe aplikačnej praxe a odstránenie výkladových nezrovnalostí.

K bodu 40

Úrad podľa § 83 ods. 4 zabezpečuje bezplatný prístup aspoň k jednému porovnávaciemu nástroju, ktorý obsahuje možnosť porovnávať ceny, poplatky a kvalitu fungovania služby medzi jednotlivými ponukami, ktoré sú dostupné pre spotrebiteľov. Spotrebiteľia môžu z tohto nástroja profitovať len v prípade aktuálnosti a úplnosti ponúk poskytovateľov. Z uvedeného dôvodu je potrebné rozšíriť povinnosti podnikov, t. j. zasielanie údajov do porovnávacieho nástroja, pričom porovnávací nástroj môže pozitívne pôsobiť nielen na spotrebiteľov, ale na celé konkurenčné prostredie len v prípade aktuálnosti a úplnosti dát všetkých podnikov poskytujúcich službu prístupu k internetu, verejne dostupnú interpersonálnu komunikačnú službu založenú na číslach alebo verejne dostupnú interpersonálnu komunikačnú službu

nezávislú od čísel. Vzhľadom na znenie odseku 4 písm. a), ktorý definuje, že ide o služby poskytované za opakujúcu sa priamu peňažnú platbu alebo priamu peňažnú platbu na základe spotreby, je zároveň presne vymedzené, že do porovnávacieho nástroja úradu sa zadávajú informácie o službách na báze opakujúcich sa platieb (t. j. paušály) alebo platieb podľa spotreby (t. j. kredity).

K bodom 42, 46 a 47

V súvislosti s technologickými zmenami a rozvojom aplikácií aj na strane štátu sa dopĺňa ustanovenie o oprávnenie všetkých podnikov vstupovať do registrov a získavať údaje nevyhnutné na poskytovanie služieb a overovanie identity. Prístup do registrov je potrebné zabezpečiť tak, aby boli dodržané povinnosti Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016), t. j., aby bolo eliminované riziko „zmiešavania“ údajov rôznych podnikov a zaistená ochrana osobných údajov.

Zmeny navrhované v bodoch 44 a 45 nadväzujú na zmenu ustanovenia § 86 ods. 6.

K bodu 43

Návrh spresňuje ustanovenie vzhľadom na skutočnosť, že ochranné opatrenie je pojem ustanovený v § 123, avšak nesúvisí s rušením.

K bodu 44

Ustanovenie rieši problematiku prevádzkovania rádiových rušičiek, kde ich doterajší postih a dokazovanie je podľa § 33 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách (nepovolené používanie frekvencií) komplikované. Úpravou sa zavádza možnosť postihnúť priamo nepovolené použitie rušičiek.

Zároveň sa dopĺňa možnosť zasahovania proti neoprávnene používaným bezpilotným lietadlám, ktoré lietajú hlavne v automatickom režime a môžu slúžiť aj na pašovanie omamných a psychotropných látok, zbraní a nelegálneho tovaru. Potencionálne môžu byť použité aj na teroristickú činnosť, ako je napríklad dopravenie výbušniny na určené miesto, alebo aplikácia nebezpečnej látky do zdrojov pitnej vody. Pri zasahovaní proti takýmto neoprávnene používaným bezpilotným lietadlám, sa z praktického hľadiska dá použiť výlučne lokálne rušenie globálneho navigačného satelitného systému. Nakoľko ide o lokálne a krátkodobé rušenie globálneho navigačného satelitného systému nemá použitie takéhoto technického prostriedku zásadný vplyv na bezpečnosť letovej prevádzky. Technické prostriedky, ktoré sú schopné rušiť aj frekvencie globálnych navigačných satelitných systémov, sa využívajú hlavne pri zaisťovaní osobnej bezpečnosti osôb podľa § 72a ods. 1 až 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, ďalších osôb ustanovených osobitným zákonom, alebo určených vládou a pri zabezpečení schengenskej hranice proti pašovaniu.

K bodu 45

Navrhuje sa spresnenie v súlade so všeobecným nariadením o ochrane údajov. Pojem súhlas je v prípade ukladania a získavania prístupu ku cookies prepojený s pojmom súhlasu vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov. Skutočnosť, že súhlas s ukladáním a získaváním prístupu ku cookies má spĺňať požiadavky nariadenia o ochrane údajov, je štandardom v členských krajinách EÚ a uvedené potvrdzuje aj samotný Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, ktorý je orgánom dohľadu pre všeobecné nariadenie o ochrane údajov.

K bodu 48

Legislatívno-technická úprava vnútorného odkazu.

K bodu 49

Predmetné ustanovenie definuje pojem „priamy marketing“ na účely zákona o elektronických komunikáciách. Pojem priamy marketing zahŕňa akúkoľvek formu prezentácie tovarov alebo služieb, vrátane predstavenia tovaru alebo služby, získavania informácií o tovare alebo službe, pričom v tejto súvislosti nie je podmienkou priamo ponúknuť tovar alebo službu za odplatu. Pod pojem priamy marketing možno taktiež subsumovať zisťovanie informácií súvisiacich s tovarmi alebo službami vrátane štatistického zisťovania, analytického zisťovania, zisťovania preferencií či iného profilovania osoby v súvislosti s tovarom alebo službami. S ohľadom na doterajšiu rozhodovaciu prax dozorných orgánov a súdov je dôležité posúdiť najmä to či, táto komunikácia sleduje obchodný zámer. Predmetný novelizačný bod slúži výlučne na precizovanie ustanovenia, pričom rozsah pojmu „priamy marketing“ ostáva nezmenený. Cieľom tejto úpravy je zabezpečiť väčšiu súladnosť výkladu ustanovenia so samotným gramatickým znením, čím sa dosiahne vyššia právna istota a jednoznačnosť pri interpretácii daného ustanovenia. Pod pojem priamy marketing nespádajú volebné prieskumy, prieskumy spokojnosti zákazníkov, ktoré nemajú obchodný charakter.

K bodom 50 a 51

Navrhuje sa odstránenie možnosti získania súhlasu prostredníctvom volania. Doterajšie oprávnenie osoby vykonávajúcej priamy marketing kontaktovať účastníka za účelom získania súhlasu, napriek registrácií telefónneho čísla účastníka v zozname pre zamedzenie nevyžiadaných marketingových volaní (ďalej len „zoznam“), či opätovná snaha o získanie súhlasu po vyjadrení námietky volania, má v praxi za následok nemožnosť objektívne zaistiť vykonateľnosť ustanovenia § 116 ods. 6 a ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách. Účinná registrácia telefónneho účastníka v zozname, ako aj vyjadrenie námietky volania, by malo predstavovať pomyselnú hranicu, odkedy osoba vykonávajúca priamy marketing nebude môcť ďalej kontaktovať tohto účastníka na účely priameho marketingu, ani za účelom opätovného získania súhlasu. Účel inštitútu vyjadrenia námietky volania či registrácia telefónneho čísla účastníka v zozname, ktorou účastník vyjadruje námietku volania erga omnes, by pri možnosti opätovného volania na telefónne číslo účastníka za účelom získania súhlasu nebol naplnený, dôsledkom čoho by ustanovenie stratilo svoju opodstatnenosť a ochrannú povahu. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že na volanie za účelom priameho marketingu sa aj naďalej uplatňuje tzv. OPT-OUT režim, a teda je možné aj bez predchádzajúceho súhlasu. V zmysle zákona je zakázané volanie iba vtedy, ak účastník alebo užívateľ zaregistroval svoje číslo v zozname. Na čísla, ktoré nie sú zaregistrované v zozname, je možné v zmysle zákona o elektronických komunikáciách volať aj bez súhlasu. Uvedená novela teda zvyšuje ochranu tých účastníkov, ktorí svoje telefónne číslo zaregistrovali do zoznamu za účelom zamedzenia marketingových volaní.

K bodu 52

Uvedené doplnenie reflektuje na odstránenie volania ako jedného zo spôsobov, ktorým je možné získať súhlas účastníka alebo užívateľa na účely priameho marketingu. Doplnenie má za cieľ predísť ignorancii už raz prejavenej vôle účastníka alebo užívateľa nebyť kontaktovaný za účelom priameho marketingu. K podrobnostiam výkladu platí analogicky výklad k § 116 ods. 4 a ods. 6 v bodoch 47 a 48.

K bodu 53

Odsek 16 stanovuje časový limit pre používanie kontaktných údajov na účely priameho marketingu bez predchádzajúceho súhlasu. Po získaní kontaktných údajov účastníka v súvislosti s predajom tovaru alebo služieb, je možné tieto údaje použiť len po dobu jedného roku od ukončenia zmluvného vzťahu. Uvedeným novelizačným bodom sa dopĺňa úprava podmienok na uplatnenie výnimky uvedenej v odseku 14 a 15 tým, že stanovuje časové obmedzenie, po ktorom sa údaje dotknutých účastníkov nesmú ďalej používať na účely priameho marketingu. Táto doba je stanovená na jeden rok od momentu ukončenia zmluvného vzťahu. Uvedeným spôsobom sa zabezpečuje časové obmedzenie používania kontaktných údajov účastníkov na marketingové účely, dochádza k zvýšeniu ochrany osobných údajov účastníkov a predchádza sa ich zneužívaniu v digitálnom priestore.

K bodom 54 až 66

Upravujú sa ustanovenia o dohľade vykonávanom úradom vzhľadom na skúsenosti z aplikačnej praxe a na to nadväzujúce legislatívno- technické úpravy.

K bodom 67 a 68

Úprava ustanovení o sankciách v súvislosti s navrhovanými zmenami v návrhu zákona.

K bodu 69

Navrhuje sa zavedenie tzv. druhej šance pri vymedzených skutkových podstatách správnych deliktov. Pri vymedzení sa zohľadnila skutočnosť, že ide o porušenia takých povinností, pri ktorých nie je nevyhnutné okamžité ukladanie finančnej sankcie, ale väčší zmysel má práve splnenie porušenej povinnosti. Vzhľadom na to, je podmienkou pre neuloženie finančnej sankcie odstránenie zistených nedostatkov. Ukladanie sankcií, teda aj vydanie písomného upozornenia, sa uskutočňuje v procese správneho konania.

K bodu 70

Zároveň pri fyzických osobách sa navrhuje na základe praxe zmena pri ukladaní pokuty, a to z postupu podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov na postup podľa správneho poriadku. Pri priestupkoch v oblasti elektronických komunikácií nie je často možné v lehote určenej podľa § 59 ods. 4 zákona o priestupkoch (30 dní) priestupok objasniť a dokázať konkrétnej osobe, pretože identifikácia osoby porušujúcej zákon o elektronických komunikáciách, napísanie a odoslanie zápisu, vysporiadania sa s prípadnými námietkami pri dodržaní procesných a doručovacích lehôt zaberie spravidla viac ako 30 dní.

K bodom 71 a 73

Legislatívno-technická úprava

K bodu 72

Návrh precizuje znenie ustanovenia.

K bodu 74

Ustanovenie prostredníctvom prechodného ustanovenia ponecháva v platnosti tie ustanovenia zákona o elektronických komunikáciách, ktoré majú byť príslušnými ustanoveniami aktu o gigabitovej infraštruktúre nahradené až od 12. mája 2026.

K Čl. II

Účinnosť návrhu zákona a jednotlivých navrhovaných ustanovení je nastavená tak, aby zodpovedala rozdielnym dátumom uplatňovania ustanovení aktu o gigabitovej infraštruktúre.